

Civilstyrelsen
Toldboden 2, 2. sal
8800 Viborg

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +4591325773
SOMA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

Sendt til civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

DOK. NR. 24/01370-2

28. JUNI 2024

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL BEKENDTGØRELSE OM TILSKUD TIL RETSHJÆLP PÅ GRØNLANDSK TIL GRØNLÆNDERE I DANMARK

Civilstyrelsen har ved e-mail af 3. juni 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders (herefter instituttet) eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om tilskud til retshjælp på grønlandsk til grønlandere/inuit i Danmark.

Med udkastet til bekendtgørelsen foreslår Civilstyrelsen, at der etableres en ny tilskudsordning, hvorefter der kan ydes tilskud til retshjælpsinstitutioner, som yder konkret juridisk rådgivning på grønlandsk til grønlandere/inuit i Danmark. Ordningen administreres af Civilstyrelsen.

Instituttet har følgende bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen:

GRØNLÆNDERE/INUIT SKAL SIKRES LIGE ADGANG TIL RETSHJÆLP

Instituttet anser det for positivt, at der foreslås en ny tilskudsordning, som er målrettet grønlandere/inuit i Danmark.

Lige adgang til domstolene er afgørende i et retssamfund. Den offentlige retshjælp og retten til fri proces skal sikre, at alle borgere, også borgere med lav indkomst, har adgang til juridisk rådgivning.

Det er vigtigt at styrke adgangen til retshjælp på grønlandsk for grønlandere/inuit i Danmark for at sikre, at de har samme adgang til retshjælp som etniske danskere. Grønlandere/inuit er danske statsborgere og har derfor de samme rettigheder i Danmark som alle andre med dansk statsborgerskab. Dog viser tidligere undersøgelser, at grønlandere/inuit i praksis kan møde en række udfordringer i forhold

til at nyde lige muligheder med etniske danskere i Danmark.¹ Sprogbarrierer, manglende adgang til tolkning, manglende kendskab til rettigheder og klageadgang er nogle af de særlige barrierer, der tidligere er blevet identificeret.²

Derudover nyder grønlændere/inuit i Danmark også en særlig beskyttelse som oprindeligt folk.³ Myndighederne skal afbøde vanskeligheder relateret til leve- og arbejdsvilkår for grønlændere/inuit i Danmark og tage hensyn til karakteren af de problemer, som de står over for. Det indebærer for eksempel, at myndighederne har en pligt til at yde støtte for at imødekomme sproglige og kulturelle barrierer, som grønlændere/inuit i Danmark står overfor i mødet med det danske samfund.⁴

TILSKUDSORDNING BØR IKKE BEGRÆNSES TIL RÅDGIVNING FORTRINSVIS UDEN TOLKEBISTAND

Instituttet ser som nævnt positivt på forslaget om en tilskudsordning, som kan være med til at sikre lige adgang til retshjælp for grønlændere/inuit i Danmark. Instituttet er dog bekymret for, i hvilket omfang dette kan blive realiseret i praksis ved det nuværende udkast til bekendtgørelse.

Med udkastets § 2, stk. 1, nr. 8, lægges der op til, at rådgivningen fortrinsvist bør ske uden brug af tolk. Det forudsættes, at rådgivningen som det klare udgangspunkt skal ske umiddelbart på grønlandsk. Der vil efter udkastets § 4, stk. 2, kun undtagelsesvis kunne ydes basistilskud til udgifter til tolkebistand.

Ifølge instituttets oplysninger, er kvalificerede rådgivere, der tillige besidder de nødvendige sproglige kompetencer på grønlandsk for at yde rådgivningen på grønlandsk uden tolk, meget få. Dette gælder både

¹ Institut for Menneskerettigheder, Ligebehandling af grønlændere i Danmark – Grønlænderes oplevelser af mødet med det danske samfund, s. 6, 2015:

https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/ligebehandling_2015/ligebehandling_groenlaendere_dk_2015.pdf

² Ibid.

³ Bekendtgørelse nr. 97 af 9. oktober 1997 af ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater (ILO-konventionen).

⁴ ILO-konventionen artikel 5, litra a og c.

i Grønland og i Danmark. Et krav om, at rådgivningen skal ske fortrinsvis uden tolk, begrænser i betydeligt omfang gruppen af personer, der vil være i stand til at yde rådgivningen på grønlandsk. Det samme gælder for kravet om, at der kun undtagelsesvis kan ydes basistilskud til udgifter til tolkebistand.

Instituttet er således bekymret for, at der vil være ingen eller meget få ansøgere, som på nuværende tidspunkt vil kunne leve op til betingelserne i tilskudsordningen.

Instituttet anbefaler derfor:

- at § 2, stk. 1, nr. 8 og § 4, stk. 2 i udkastet til bekendtgørelsen udgår, og at det fremgår af bekendtgørelsen, at rådgivningen kan ske ved brug af tolk.

Der henvises til Civilstyrelsens sagsnr. 23-69-00020.

Med venlig hilsen

Sofia Manili

SPECIALKONSULENT